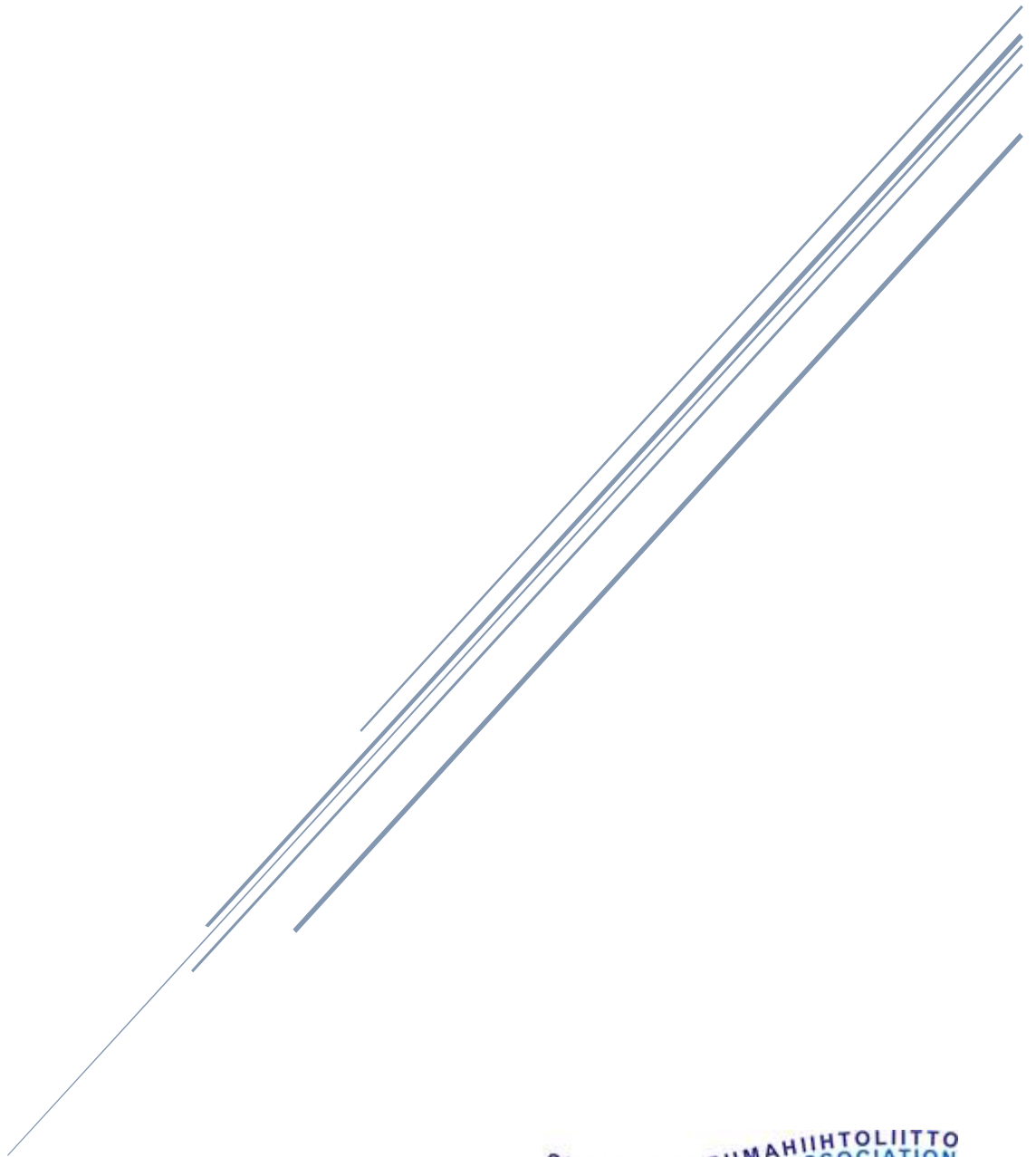

SUOMEN AMPUMAHIIHTOLIITON YHDENVERTAISUUSSUUNNITELMA

SUOMEN AMPUMAHIIHTOLIITTO
FINNISH BIATHLON ASSOCIATION

Sisällys

Tiivistelmä.....	2
1 JOHDANTO	3
1.1 Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman tavoite	4
1.2 Terminologia	4
2 SUOMEN AMPUMAHIIHTOLIITON YHDENVERTAISUUS- JA TASA-ARVOSUUNNITELMA	7
2.1 Suunnitelman päivittäminen.....	7
2.2 Osallistaminen ja sitouttaminen	7
2.3 Arvot	8
2.4. Nykytilan kuvaus	8
2.5 Hallinto.....	10
2.6 Kyselyt ja kyselyiden päätuloksia	10
2.7 Tavoitteet ja tulevat toimenpiteet.....	11
2.8 Seuranta	13
2.9 Toimintaohje havaitessasi tai kohdatessasi syrjintää	13
2.10 Yhteenveto.....	14

Tiivistelmä

Suomen Ampumahiihtoliitossa koemme yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon toteutumisen lajimme kaikissa toiminnoissa tärkeäksi, toimintaamme laaja-alaisesti määrittäväksi tavoitteeksi.

Ampumahiihtoliiton tavoitteena on tarjota kaikille yhdenvertainen mahdollisuus nauttia ampumahiihtoharrastuksesta ja luoda avoin sekä monimuotoinen toimintaympäristö, johon jokainen voi tulla omana itsenään. Haluamme toimia eettisesti sekä arvopohjaltamme kestävästi ja avoimesti. Toimintaamme ohjaavat yhdenvertaisuus-, tasa-arvo- ja liikuntalaki.

Suomen Ampumahiihtoliiton yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman prosessi käynnistyi vuonna 2016, jonka jälkeen suunnitelmaa on päivitetty ja suunniteltujen toimenpiteiden toteutumista on seurattu tasaisin väliajoin. Tarkempi suunnitelman toteutumisen ja sisältöpäivitys tehtiin alkuvuonna 2024.

Suomen Ampumahiihtoliitossa luottamus- ja toimihenkilöt on sitoutettu aiemman prosessin aikana pitkäjänteiseen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyöhön. Vuonna 2019 käynnistettiin yhdenvertaisuus ja tasa-arvoprojekti toiminnan tehokkaaksi jalkauttamiseksi. Tällä hetkellä toimintaa ohjataan suuremmin osaksi alue- ja seuratoimintaa ja koko ampumahiihtokenttää. Tasa-arvokysymykset on otettu vahvasti huomioon Liiton strategiassa vuosille 2021-2026.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvotyön myötä aihe on nostettu säännöllisen tarkastelun kohteeksi seura- ja harrastevaliokunnassa ja kiinnitetty huomiota siihen, että kaikkea toimintaa ja palautetta tarkastellaan myös yhdenvertaisuuden- ja tasa-arvon näkökulmista. Liitossa on perustettu myös nuoris- ja tulevaisuustyöryhmä toimintasuunnitelman oikean kohdentumisen ja eri harrastajaryhmien näkemysten varmistamiseksi toiminnassa.

Liiton hallituksessa ja valiokunnissa on otettu käyttöön sukupuolikiintiöt, joista hallituksen kiintiö on määritetty myös päivitettyssä toimintasäännössä. Näiden toimien ansiosta hallituksen ja valiokuntien jäsenten sukupuolijakauma on tasaantunut.

Seuroille on luotu ohjeistukset matalan kynnyksen lajiesittelyjä sekä helposti järjestettävä ampumahiihtoleirejä varten, joissa lajista kiinnostuneille opetetaan lajin perustaitoja. Toiminnan mittaamiseksi on toteutettu kyselyitä niin seuroille kuin urheilijoillekin. Kyselyiden tulosten pohjalta muun muassa kilpailu- ja ryhmävalintakriteereitä on selkeytetty ja häirinnän vastaiseen työhön sekä ennaltaehkäisyyn on panostettu entistä vahvemmin.

Tällä hetkellä painopisteemme on kolmessa päätavoitteessa. 1) Pyrimme edelleen vahvistamaan naisten asemaa seura- ja liittotoiminnoissa. 2) Haluamme lisätä yhdenvertaisuutta suomalaisessa ampumahiihdossa alueellisin yhteisleirein ja lajiesittelyin sekä tiedottaa edullisista harrastusmahdollisuuksista ja yhdenvertaisuutta lisäävistä toimista. 3) Huomioimme nuorten

urheilijoiden odotuksia jatkamalla urheilijakyselyiden tekemistä sekä luomalla selkeät toimintaohjeet syrjintä- ja häirintätilanteisiin.

Tiedotamme, koulutamme ja viestimme vahvasti häirinnän ja syrjinnän ehkäisystä sekä nollatoleranssista. Tahtomme on tehdä pitkäjänteistä, määrätietoista ja ajankohtaista työtä tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi vuodesta toiseen.

1 JOHDANTO

Yhdenvertaisuuslain mukaan ketään ei saa syrjiä iän, alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, poliittisen toiminnan, ammattiyhdistystoiminnan, perhesuhteiden, terveydentilan, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Syrjintä on kielletty riippumatta siitä, perustuuko se henkilöä itseään vai jotakuta toista koskevaan tosiseikkaan tai oletukseen. Yhdenvertaisuus on perusoikeus.

Oikeudenmukaisessa yhteiskunnassa kaikilla ihmisillä tulee olla yhdenvertaiset mahdollisuudet kouluttautua, tehdä töitä ja saada erilaisia palveluja. ([Yhdenvertaisuuslaki](#))

Tasa-arvolaisissa on säädetty sukupuolten tasa-arvon edistämisestä ja sukupuoleen perustuvan syrjinnän kiellosta. Uudistetussa tasa-arvolaisissa sukupuoleen perustuvan syrjinnän kiellot laajennettiin koskemaan myös sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuvaa syrjintää. Laki velvoittaa lisäksi ennaltaehkäisemään tätä syrjintää. ([Tasa-arvolaki](#))

Liikuntalain mukaan järjestöjen tulee toimia yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa edistäen ([Liikuntalaki](#)). Nämä lait ohjaavat ja velvoittavat Suomen Ampumahiihtoliiton toimintaa. Liitto on sitoutunut toimimaan osaltaan näiden lakien mukaisesti ja edesauttamaan yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon periaatteiden toteutumista ampumahiihdon parissa sekä ennaltaehkäisemään syrjintää.

Suomen Olympiakomitea tuo työssään vahvasti esille vastuullisuuden, urheilun etiikan sekä tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden. Olympiakomitea on viime vuosina luonut urheilumaailman vastuullisuuden edistämiseksi runsaasti materiaaleja eri urheilulajien edustajien hyödynnettäväksi. Näitä ovat muun muassa Olympiakomitean Vastuullisuuskompassi ja Urheiluyhteisön vastuullisuusohjelma 2020-2024. ([vastuullisuuskompassi.pdf](#), [vastuullisuusohjelma-2020-2024.pdf](#))

Asia on huomioitu vahvasti myös kansainvälisellä tasolla ja Euroopan komission mukaan tasa-arvon lisääntyminen urheilussa tuo monia hyötyjä, kuten monimuotoisuuden kasvu sekä palveluiden laadun parantuminen erilaisten roolimallien ja lähestymistapojen lisääntyessä, jotka pitkällä aikavälillä auttavat myös luomaan turvallisempaa urheiluyhteisöä. Lisäksi urheilun tasa-arvon lisääntymisellä on positiivinen vaikutus naisten terveyteen. ([europa.eu/pdf](#))

Suomen Ampumahiihtoliiton yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma hyväksyttiin hallituksen kokouksessa 21.10.2020 ja suunnitelma viestittiin kaikille jäsenille Liiton internetsivuilla. Nyt päivitetty suunnitelma 2024 on hyväksytty Ampumahiihtoliiton hallituksen kokouksessa 26.3.2024.

Suunnitelman toteutumista seurataan vuosittain hallituksen kokouksissa ja päivityksiä tehdään tavoitteiden osalta vuosittain tarpeen mukaan.

1.1 Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman tavoite

Ampumahiihtoliitossa koemme yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman tärkeäksi, jotta

1. Jokaisella on yhdenvertainen mahdollisuus nauttia ampumahiihtoharrastuksesta
2. Toimintamme on monimuotoista ja avointa, johon kaikki ovat tervetulleita omana itsenään
3. Toimemme ovat arvopohjaltaan sekä etiikaltaan kestäviä ja läpinäkyviä

Yhdenvertaisuussuunnittelun tavoitteena on epäkohtien tunnistaminen, toiminnan ja käytäntöjen arviointi ja kehittäminen sekä osallisuuden lisääminen. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus ovat merkittävässä asemassa Liiton uudessa strategiassa vuosille 2021-2026. Strategiassa eri painopistealueita on mietitty ottaen huomioon tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusnäkökulma. Strategia sisältää myös oman yhdenvertaisuus ja tasa-arvo-osion, jossa näiden teemojen strategisiin valintoihin syvennytään tarkemmin. Yhdenvertaisuus ja tasa-arvosuunnitelman tärkeä tavoite on osaltaan varmistaa työn toteutuminen käytännössä. Suunnitelman avulla luodaan lyhyemmän aikavälin tavoitteita ja kehitetään ajankohtaisia toimenpiteitä näiden saavuttamiseksi sekä seurataan ja arvioidaan työtä tasaisin väliajoin.

Liiton tärkeä näkökulma on yhdenvertaisuuteen vaikuttavien toimintatapojen tiedostaminen ja kehittäminen. Tavoitteena on ollut yhdenvertaisuusajattelun sisäistäminen, tietoisuuden lisääminen ja käytännön toiminta organisaation sisällä. Nyt näitä tavoitteita ja toimenpiteitä suunnataan voimakkaammin myös seuratasolle.

1.2 Terminologia

Yhdenvertaisuus tarkoittaa, että jokaista yksilöä tulee kohdella samanarvoisesti, eikä ketään tule asettaa eriarvoiseen asemaan tai syrjiä iän, kansalaisuuden, alkuperän, kielen, uskonnon, mielipiteen, poliittisen- tai ammattiyhdistystoiminnan, vakaumuksen, perhesuhteiden, terveydentilan, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Tosiasiallinen yhdenvertaisuuden toteutuminen voi edellyttää heikommassa asemassa

olevien ryhmien erityistarpeiden huomioimista. ([Yhdenvertaisuusvaltuutettu](#)) **Tasa-arvolla** tarkoitetaan sukupuolten välistä yhdenvertaisuutta. (<https://www.tasa-arvo.fi/lainsaadanto>)

Syrjinnällä tarkoitetaan jonkin yksilön tai tietyn ihmisryhmän asettamista eriarvoiseen asemaan tietyn henkilökohtaisen ominaisuuden vuoksi, kuten esimerkiksi seksuaali- tai sukupuolivähemmistöjen edustajat tai maahanmuuttajat. Syrjintä voi näkyä joko yksittäisenä syrjivänä tekona tai johtua epäoikeudenmukaisista säännöistä tai käytänteistä. (<https://yhdenvertaisuus.fi/>)

Seksuaalinen häirintä tarkoittaa ei-toivottua luonteeltaan seksuaalista käytöstä, jolla loukataan henkilön henkistä tai fyysistä koskemattomuutta. Seksuaalinen häirintä voi olla fyysistä, sanallista tai sanatonta. **Sukupuolinen häirintä** tarkoittaa sukupuoleen perustuvaa häirintää, joka voi näkyä esimerkiksi jonkin sukupuolen vähättelynä tai asettamisena epätasa-arvoiseen asemaan. Sukupuolten tasa-arvosta on säädetty tasa-arvolaisissa, jonka mukaan sukupuolten kohtelun tulee olla yhdenvertaista. (<https://www.tasa-arvo.fi/seksuaalinen-hairinta>)

Positiivinen erityiskohtelu on keino, jolla voidaan saavuttaa käytännössä todellinen yhdenvertaisuus esimerkiksi parantamalla heikommassa asemassa olevan ryhmän asemaa. Positiivinen erityiskohtelu antaa mahdollisuuden erityistoimiin, joilla syrjinnälle alttiin ryhmän henkilöt voidaan asettaa etuoikeutettuun asemaan tai esimerkiksi soveltaa heihin muita lievempiä kriteereitä tarkoituksena yhdenvertaisuuden lisääminen. Positiivinen erityiskohtelua voidaan toteuttaa vain perustelujen syiden vuoksi, eikä se ole sallittua, jos sen tosiasiallinen tarkoitus ei ole edistää yhdenvertaisuutta. ([Yhdenvertaisuusvaltuutettu](#))

Esteettömyydellä tarkoitetaan, että rakennettu ympäristö on toimiva kaikille käyttäjille ja **saavutettavuus** tarkoittaa esimerkiksi palveluiden, viestinnän, verkkosivujen ja tiedonsaannin toimivuutta jokaisen käyttäjän kohdalla. Esteettömyys käsittää lähinnä fyysisen esteettömyyden ja saavutettavuus tarkoittaa yleisesti aineettomia ympäristöjä. ([esteettömyys/saavutettavuus](#))

Kohtuullinen mukauttaminen tarkoittaa tarpeellisia ja asianmukaisia mukautuksia, joilla varmistetaan esimerkiksi vammaisten henkilöiden yhdenvertainen mahdollisuus osallistua ja joista ei aiheudu järjestäjälle suhteetonta vaivaa. ([Yhdenvertaisuusvaltuutettu](#))

Monimuotoisuus käsittää ihmisten moninaisuuden ja moniarvoisuuden, joka ilmenee eroina ihmisten iässä, sukupuoleessa, alkuperässä, kansallisuudessa, uskonnossa, vakaumuksessa mielipiteissä ja näkemyksissä. **Suvaitsevuus** määritellään Unescon mukaan: ”Ihmisoikeuksien kunnioittamisen periaatteen mukaisesti suvaitsevaisuuden osoittaminen ei merkitse yhteiskunnallisen epäoikeudenmukaisuuden sietämistä eikä omasta vakaumuksesta luopumista eikä sen heikentämistä. Se merkitsee sitä, että ihminen saa vapaasti pitää kiinni vakaumuksestaan ja hyväksyy sen, että toiset pitävät kiinni omastaan.” ([Sisäministeriö](#))

2 SUOMEN AMPUMAHIIHTOLIITON YHDENVERTAISUUS- JA TASA-ARVOSUUNNITELMA

Suomen Ampumahiihtoliitto ry on ampumahiihtoa, ampumajuoksua ja rulla-ampumahiihtoa edistävä urheilujärjestö, jonka päätoimipiste sijaitsee Helsingin Pitäjänmäellä Sporttitalossa. Kaikkia Suomen Ampumahiihtoliiton alaisia lajeja voivat harrastaa niin naiset / tytöt kuin miehet / pojat aina lapsuudesta veteraanisarjoihin.

Suomen Ampumahiihtoliiton yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman tavoitteena on edistää yhdenvertaista ja tasa-arvoista urheilua ja lisätä asioiden tuntemusta henkilöstön sekä lajin parissa toimivien ihmisten keskuudessa.

Tämä suunnitelma on toteutettu Opetus- ja kulttuuriministeriön sekä Oikeusministeriön antamien ohjeiden ja suositusten mukaisesti. Ajantasainen yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma on edellytys Opetus- ja kulttuuriministeriön tukirahoitukselle.

2.1 Suunnitelman päivittäminen

Ampumahiihtoliiton yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman prosessi käynnistyi keväällä 2016. Prosessin vetäjänä toimi toiminnanjohtaja, joka toteutti kyselyn henkilökunnalle 11.5.2016. Kyselyn pohjan oli urheilujärjestöille tuottanut Valo ry. Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmaa on päivitetty tavoitteiden osalta vuonna 2018 ja 2020. Suunnitelman toteutumista on tarkasteltu viimeksi keväällä 2024 ja sen sisältöä on päivitetty tehdyssä tilannekatsauksessa ilmenneen nykytilanteen mukaisesti.

2.2 Osallistaminen ja sitouttaminen

Suomen Ampumahiihtoliiton yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman tekemiseen on otettu mukaan sekä luottamus- että toimihenkilöitä. Osallistamisella on myös tavoitteena yhdenvertaisuus- ja tasa-arvoasioiden tunnettavuuden kehittäminen kaikkien suomalaisen ampumahiihdon parissa toimivien keskuudessa. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus on nyt esillä kaikissa Liittotoiminnoissa. Alue- ja seurakontakteissa viestitään eri toimenpiteistä tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden lisäämiseksi ja molempien sukupuolten osallistumisen arvoa on pidetty seurakohtaamisissa asialistalla nyt ja tulevaisuudessa. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuusprojektin tavoitteiden mukaista naisten osallistumista edistävää positiivista erityiskohtelua on toteutettu vuoteen 2023 asti ja koulutuksissa osallistujina onkin ollut enemmän naisia kuin miehiä. Jatkossa etäkoulutusten kautta osallistumisen yhdenvertaisuutta pyritään lisäämään entisestään.

2.3 Arvot

Onnistumme yhdessä

- Toimintamme on osallistavaa ja yhteistyö perustuu rakentavaan vuoropuheluun kaikessa toiminnassa, mukaan lukien aktiivinen vuorovaikutus kansainvälisessä ampumahiihtoperheessä.
- Kaikki peliin! Toimimme ammattimaisesti, arvostamme ja luotamme toisiimme, kuuntelemme erilaiset mielipiteet ja näkemykset sekä sitoudumme yhteisiin päätöksiin ja linjauksiin.

Haluamme ja osaamme uudistua

- Toimintakulttuurimme mahdollistaa tietotaitoon perustuvan osaamisen, kokemuksen ja uusien havaintojen myötä uusiutumisen kaikessa toiminnassa.
- Toimimme systemaattisesti, arvioimme ja mittaamme onnistumistamme ja rohkeasti teemme johtopäätöksiä.

Toimimme vastuullisesti ja toisiamme kunnioittaen

- Jokainen ampumahiihdossa toimiva on tasaveroinen ihmisenä hänen lähtökohdastaan riippumatta.
- Ampumahiihdossa korostuu yhdenvertaisuus ja tasa-arvo kaikissa toiminnoissa.
- Puhdas urheilu, häirinnän nollatoleranssi, kestävä kehitys ja turvallisuus ovat kulmakivet toiminnalle.
- Ampumahiihdon toiminta viestintä ja tiedottaminen perustuu avoimuuteen ja oikea-aikaisuuteen.

2.4. Nykytilan kuvaus

Ampumahiihdon yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman mukaisia toimia yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämiseksi, tietoisuuden lisäämiseksi ja sekä syrjinnän ehkäisemiseksi on toteutettu laajalti. Näitä monilta osin jo toteutettuja ja toimintaan juurrutettuja toimenpiteitä jatketaan myös tulevaisuudessa osana pitkäjänteistä yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämistyötä erityisenä kohteena alue- ja seuratoiminta.

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus on nostettu säännölliseen tarkasteluun seura- ja harrastevaliokunnassa. Lajipäällikön toimenkuvaan on lisätty huomio siitä, että toimintaa ja palautetta tulee tarkastella myös yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon näkökulmasta. Erityistä huomiota on kiinnitetty myös johtamistapoihin sekä toisten huomioimisen kulttuuriin. Kokouskäytänteitä on tihennetty ja etämahdollisuuksia lisätty, jotta jokaisen ääni saadaan kuuluviin. Yhteistyön merkitystä ylipäättään on korostettu.

Valmentajat (maajoukkuevalmentajat, vastuvalmentajat ja urheilijoiden henkilökohtaiset valmentajat) käyvät koordinoitusti yhteisiä palaveriteita harjoituskaudesta. Urheilijoilta kerätään leiripalautetta ja palautteeseen on reagoitu sen vaatimilla tavoilla. Saadun palautteen perusteella toimintaa on kehitetty ja esiin nousseisiin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskysymyksiin on puututtu muun muassa selkeyttämällä kilpailu- ja ryhmävalintojen valintakriteereitä sekä tiedottamalla niistä avoimesti ennen kauden alkua. Liitto panostaa myös avoimeen tietoon julkaisemalla materiaalinsa kotisivuillaan kaikkien vapaasti käytettäväksi.

Tietoa ampumahiihdon harrastusmahdollisuuksista on kerätty esille niin Liiton kuin seurojenkin toimesta. Viestintää harrastuksen aloittamisesta ja siitä, miten toimintaan pääsee mukaan, pyritään edelleen lisäämään. Haasteena on ollut seurojen ja liiton välinen kommunikointi seurojen tapahtumista ja tulevaisuudessa pyritään löytämään lisää keinoja harrastamisen aloituskynnyksen madaltamiseksi. Harrastajien määrää pyritään kasvattamaan tarjoamalla kaikille yhdenvertainen mahdollisuus ampumahiihdon harrastamiseen. Lajin harrastajamäärän lisäämiseksi seuroille on luotu ohjeistukset matalan kynnyksen lajiesittelyjä varten sekä helposti järjestettäviä ampumahiihtoleirejä, joissa lajista kiinnostuneille opetetaan lajin perustaitoja. Sukupuolten tasa-arvoa on huomioitu tasa-arvolain vaatimusten mukaan luottamustehtävissä ja sukupuolten tasa-arvon vahvistaminen jatkuu seuratyöhön ja siitä edelleen luottamustehtäviin kannustamisella.

Ruotsin kielen asemaa Suomen Ampumahiihtoliitossa ja sen toiminnassa edistetään yhteistyössä ruotsinkielisten seurojen, Finlands Svenska Idrottin (FSI) sekä ruotsinkielisten oppilaitosten ja urheiluakatemioiden kanssa.

Tehdyistä toimista voidaan mainita muun muassa ruotsin kielellä järjestetyt ohjaajakoulutukset ja Vöyrin urheiluoppilaitoksen ja FSI:n kanssa tehty yhteistyö koskien nuorten maajoukkuevalmennusta. Lisäksi on sovittu Suomen Ampumahiihtoliiton vastuullisuus-arvotaulujen käännöksistä ruotsinkielisille seuroille, sekä valmentajakoulutukseen kuuluvan äänimateriaalin tuottamisesta ruotsin kielellä. Koulutuksia ja niihin liittyviä materiaaleja pyritään toteuttamaan ruotsin kielellä aina kun se on mahdollista. Ampumahiihtoliiton olemassa olevien muidenkin materiaalien kääntämistä ruotsin kielelle työstetään tällä hetkellä yhteistyössä FSI:n kanssa. Yhdenvertaisuusmateriaalien ruotsinkieliset versiot löytyvät FSI:n sivuilta (<https://idrott.fi/idrott/hallbaridrott/>). Sivulla pääsee tutustumaan kattavaan ruotsinkieliseen vastuullisuusmateriaaliin, josta löytyy myös Ampumahiihtoliiton toimintaan keskeisesti liittyviä asioita.

2.5 Hallinto

Ampumahiihtoliiton hallituksen työ ja toiminnan arvopohja tukevat tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämistä. Hallitus on hyväksynyt Liiton yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman ja sitoutunut toimimaan sen edistämiseksi liitto- ja seuratasoilla.

Ampumahiihtoliiton hallitus valitaan vaaleilla syysliittokokouksessa, joissa vaalikelpoisia ovat Liiton jäsenten kirjallisesti ehdottamat sekä hallituksen nimivaliokunnan ehdottamat ehdokkaat. Hallituksessa on sukupuolikiintiö eli vähintään 30 % hallituksen jäsenistä tulee olla miehiä ja naisia. Hallitus on tehnyt töitä jäsentensä sukupuolijakauman tasaamiseksi, mikä on tuottanut tulosta ja naisjäsenten määrä on noussut yli sukupuolikiintiön 30 % rajan. Tällä hetkellä (vuonna 2024) hallituksessa on miehiä 67 % ja naisia 33 %.

Liiton valiokunnissa on pidetty ohjeistuksena, että valiokuntien kokoonpanoissa huomioidaan alueiden tasapaino sekä 40% edustus sukupuolten osalta.

2.6 Kyselyt ja kyselyiden päätuloksia

Ampumahiihtoliitto teettää eri kohderyhmille kyselyitä, joilla keretään palautetta toiminnasta. Kyselyiden tulosten perusteella laaditaan uusia toimenpiteitä toiminnan kehittämiseksi. Kyselyitä on teetetty nuorilla urheilijoilla, maajoukkueurheilijoilla, kansainvälisiin kilpailuihin osallistuneilla sekä ampumahiihtokarnevaalien osallistujilla. Näiden lisäksi Liiton järjestämiltä lajiesittelyiltä kerätään palautetta toiminnan kehittämiseksi.

Nuorille urheilijoille tehdyissä kyselyissä on selvitetty nuorten toiveita ampumahiihdossa ja pyritty tätä kautta lisäämään nuorten urheilijoiden äänen kuuluvuutta. Nuoret kokevat yleisesti, että heidän vaikutusmahdollisuutensa valmennustoimintaan ja Liiton toimiin ovat olleet heikot, eivätkä heidän mielipiteensä aina kuulu riittävästi ampumahiihtoon liittyvissä asioissa.

Liitto on perustanut nuoriso- ja tulevaisuustyöryhmän parantamaan nuorten äänen kuuluvuutta. Ryhmän ensimmäinen toimintavuosi oli 2023.

Nuoret kokevat kyselyiden olevan heille yksi keino saada äänensä kuuluviin. Kyselyillä on selvitetty lisäksi nuorten kokemuksia tasa-arvon toteutumisesta kilpailu- ja ryhmävalinnoissa ja tulosten perusteella kilpailu- ja ryhmävalintoihin on kiinnitetty erityistä huomiota. Valintakriteereitä on selkeytetty, sekä kriteerit julkaistaan kaikkien nähtäville ennen kauden alkua.

Kyselyiden mukaan nuoret näkevät ampumahiihdon harrastajissa sukupuolijakauman yleisesti tasaisena, mutta valmentajien, Liiton toimihenkilöiden ja hallituksen osalta naisten asemaa tulee

vahvistaa sekä seuratoiminnoissa että Liiton toimissa. Naisia onkin kannustettu osallistumaan Liiton valmentajakoulutuksiin, joihin he ovat saaneet osallistua ilmaiseksi vuosina 2020- 2023. Positiivisen kannustuksen on nähty korottaneen merkittävästi koulutuksiin osallistujien määrää naisten osalta. Samalla halutaan kiinnittää huomio siihen, että seurojen toiminnoissa koulutukset käyneille ohjaajille ja valmentajille luodaan edellytykset myös tehdä valmennustyötä käytännössä.

Liitto on toteuttanut vuosittain ”naisten osallistuminen seuratoimintaan”-kyselyn, jonka avulla on saatu selville selkeitä toimenpiteitä, jotka on nostettu toimintasuunnitelmaan ja kyselyn toteuttamista jatketaan myös vuonna 2024.

Liitto on myös kannustanut ehdottamaan hallitukseen ja valiokuntiin niin naisjäseniä kuin nuoria jäseniä.

Kyselyissä on selvitetty myös nuorten kokemaa syrjintää ja seksuaalista- sekä sukupuolista häirintää ampumahiihdossa. Toiminnan perustana tulee olla urheilijoiden yhdenvertainen kohtelu, jossa ketään ei sivuuta tai jätetä huomiotta. Syrjintä ja häirintä -teemoja on lisätty käsiteltäväksi valmentajakoulutuksissa ja Liiton seurakäynneillä. Ampumahiihdon parissa toimivien henkilöiden tulee olla tietoisia häirinnän ja syrjinnän vastaisista toimista sekä toimintatavoista epäasiallisen käytöksen ilmetessä.

Liiton kaikki toimihenkilöt ovat suorittaneet IBU:n järjestämän vastuullisuuskoulutuksen, urheilijoiden osalta kouluttautuminen on puolestaan hoidettu Antidoping-koulutuksen yhteydessä. Ennaltaehkäisevää syrjinnän ja häirinnän vastaista työtä tulee jatkaa sekä tuoda asiaa näkyville sen poistamiseksi. Lisäksi meidän tulee jatkaa aktiivisesti viestimistä ja tiedonjakoa siitä, kuinka puuttua syrjintään ja häirintään sekä kuinka urheilijat voivat tuoda epäasiallista käytöstä esiin matalallakin kynnyksellä. Tavoitteenamme on turvallinen, täysin syrjintä- ja häirintävapaa toimintaympäristö.

2.7 Tavoitteet ja tulevat toimenpiteet

Tavoitteet ja toimenpiteet sekä mittarit, aikataulu ja vastuuhenkilöt on kerätty taulukkomuotoon liitteeseen 1.

Tavoite 1. Naisten määrän lisääminen seura- ja Liittotoiminnoissa

Toteutettavat toimenpiteet:

- 1) Toteutetaan säännöllisesti ”Naisten osallistuminen seuratoimintaan” -kysely, jolla selvitetään sukupuolten osallistumisasteita seuratoimintaan, niiden muutoskehitystä sekä esteitä toimintaan osallistumiselle.** Kyselyistä saatu informaatio on pohjana

tehdylle toimenpiteille, jotka on nostettu osaksi toimintasuunnitelmaa ja kyselyiden toteuttamista jatketaan myös vuonna 2024.

- 2) **Jatketaan monipuolista viestintää molempien sukupuolten tasapainoisen osallistumisen tärkeydestä ja hyödyllisyydestä.** Molempien sukupuolten tasapainoisen osallistumisen tärkeyttä ja hyödyllisyyttä on pidetty asialistalla seurakohtaamisissa ja näin tullaan tekemään jatkossakin.
- 3) **Huomioidaan tasa-arvolain vaatimukset valittaessa luottamushenkilöitä tehtäviinsä jatkossakin.** Seurataan Liiton hallituksen, valiokunta - sekä seuratoimintojen sukupuolijakaumaa ja annetaan suosituksia, jos huomataan puutteita.

Tavoite 2. Yhdenvertaisuuden lisääminen suomalaisessa ampumahiihdossa

Toteutettavat toimenpiteet:

- 1) **Liitto järjestää itse ja tukee alueiden järjestämiä yhteisiä leirejä ympäri Suomea.**
Aluetoiminta on aktivoitunut ja järjestettävien leirien määrä on kasvussa.
- 2) **Kannustetaan seuroja järjestämään lajiesittelyjä kouluilla ja alueen muissa sopivissa tilaisuuksissa ja tiedottamaan niistä.** Viestitään Liiton ekoasekapasiteetista ja esittelyjen järjestämisen helppoudesta. Tavoitteena tavoittaa entistä laajempi kohderyhmä nuoria ja perheitä.
- 3) **Huolehditaan, että seurat pystyvät järjestämään liiton linjan mukaista toimintaa vasta-alkajista eteenpäin.**
Valmentajakoulutuksiin on lisätty ohjaamisosio, jossa pitää järjestää joko lajiesittely- tai leiritoimintaa
- 4) **Lisätään säännöllistä viestintää Liiton viestintäkanavissa lajien edullisista harrastusmahdollisuuksista.** Kehitetään liiton ja seurojen välistä kommunikointia seurojen tapahtumista. Yhtenä toimenpiteenä on liiton sivuille lisättävä lajiosio, josta ohjataan yhteydenotto lähimpään seuraan.
- 5) **Tarjotaan aiempien vuosien tapaan seuroille tietoa ampumahiihtoon liittyvistä konkreettisista mahdollisuuksista yhdenvertaisuuden lisäämiseksi.** Tärkeimmät vaikuttamiskanavat aluetapaamisten, seurakäyntien ja uusien materiaalien kautta.
- 6) **Häirinnän ja syrjinnän ennaltaehkäisy ja poistaminen valmentajien, urheilijoiden ja seurahenkilöiden kouluttamisen avulla.**

Tavoite 3. Nuorten urheilijoiden odotusten huomioiminen

Toteutettavat toimenpiteet:

- 1) **Ennalta tiedotetut valintakriteerit joukkue- ja ryhmävalinnoissa ja läpinäkyvyys kilpailupistetilanteessa.**

2) Tiedotus ja toimintaohje häirintätilanteita liiton nettisivuilla

Ohje ja linkit eteenpäin löytyvät liiton nettisivuilta ja säännöllisesti varmistetaan, että tiedot ovat ajantasaiset.

3) Urheilijakyselyt

Toteutetaan vuosittain, jossa selvitetään myös häirinnän ja syrjinnän kokemuksia, nuorten toivomia keinoja osallistua seurojen ja Liiton toimintaan ja yhdenvertaisuuden toteutumista ampumahiihdossa. Urheilijakyselyn tulosten pohjalta luodaan tarvittavat jatkotoimenpiteet.

2.8 Seuranta

Suunnitelman tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista arvioidaan säännöllisin väliajoin. Toimenpiteiden arviointiin on luotu erilaisia mittareita, joita ovat muun muassa naisten osuus valmentajina, seuratoiminnassa ja Liiton eri valiokunnissa sekä hallituksessa, yhteis-/alueleirien sekä lajiesittely- ja leiritoiminnan määrä ja ampumahiihdon harrastajamäärä. Seuraamme vuosittain urheilijakyselyiden tuloksia häirinnän ja syrjinnän kokemuksista sekä urheilijoiden tyytyväisyydestä valintakriteereihin ja niiden toteutumiseen. Kaikki mittarit on kuvattu liitteessä 1. Suunnitelmaa tarkastellaan kriittisesti ja sen tavoitteita päivitetään kahden vuoden välein. Seuranta, arviointi ja päivitykset ovat tärkeä osa ajankohtaista ja pitkäjänteistä otetta yhdenvertaisuus ja tasa-arvotyöhön.

2.9 Toimintaohje havaitessasi tai kohdatessasi syrjintää

Seuratoiminnassa esiintyvät kiusaamiseen ja epäasialliseen käyttäytymiseen liittyvät tapaukset selvitetään ensisijaisesti seuran sisäisesti.

1. Ota mahdollisuuksien mukaan epäasiallinen kohtelu kiusaajan/häiritsijän kanssa puheeksi. Kerro suoraan, että hänen käytöksensä on ei-toivottua ja koet sen häiritseväksi.
2. Jos et voi tai halua kertoa asiastasi suoraan kiusaajalle/häiritsijälle, käänny asiassasi valmentajan/ohjaajan, seurassasi nimetyn vastuuhenkilön tai jonkun muun turvalliseksi kokemasi aikuisen puoleen.
3. Kirjaa kaikki ylös. Miten häirintä on ilmennyt ja kuinka usein toistunut. Myös loukkaavat viestit kannattaa säilyttää.

Havaitessasi tai kohdatessasi epäasiallista kohtelua voit ottaa yhteyttä myös:

- [Et ole yksin](#) -palveluun. Et ole yksin -palvelu on Väestöliiton ja suomalaisen urheilun yhteishanke ja tukipalvelu, joka auttaa häirinnän, väkivallan tai kiusaamisen kohteeksi joutunutta ja hänen läheisiään.
- Oman seurasi puheenjohtajaan tai muuhun nimettyyn vastuuhenkilöön
- Suomen Ampumahiihtoliiton puheenjohtajaan tai toiminnanjohtajaan

- Suoraan SUEK:in [ILMOita urheilurikkomuksesta](#) verkkosivustolle tehdäkseen ilmoituksen
- Viranomaisiin (lastensuojelu, poliisi)

2.10 Yhteenveto

Käytännössä syrjintää tai häirintää ovat muun muassa epäasialliset puheet, huomiotta jättäminen tai yhteisön ulkopuolelle sulkeminen, epämiellyttävä kosketus, nöyryyttävä käsky, uhkailu sanallisesti tai fyysisesti, yksilön vähättely tai nimittely, vitsailu toisen kustannuksella tai poikkeavaksi leimaaminen. Syrjinnän kohteeksi voi joutua kuka vain; urheilijat, huoltajat, valmentajat, Liiton tai seuran työntekijät tai muu ampumahiihdon parissa toimiva henkilö. He voivat myös todistaa syrjintää, syyllistyä itse tahallisesti tai tahattomasti syrjintään, toimia tukena syrjintää kohdanneelle tai olla henkilö, jolle ilmoitetaan syrjinnän kokemuksesta.

Ampumahiihtoliitto on täysin sitoutunut reilun pelin henkeen, nollatoleranssiin epäasiallista käytöstä, häirintää ja syrjintää kohtaan sekä yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämistyöhön. Kaikkien ihmisten kunnioitus on arvopohjamme perusta. Emme pelkää puuttua epäasialliseen toimintaan tai käytäntöihin. Kaikkiin ilmoituksiin suhtaudutaan vakavasti ja ne selvitetään kauttaaltaan kaikkien osapuolten kanssa jokaista kuunnellen. Vakaana pyrkimyksenämme on tehdä pitkäjänteistä sekä määrätietoista työtä tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi sekä epäasiallisen käytöksen ennaltaehkäisemiseksi.

LIITE 1. Taulukko 1. Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman tavoitteet, toimenpiteet, mittarit, aikataulu ja vastuuhenkilöt.

TAULUKKO 1. Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman tavoitteet, toimenpiteet, mittarit, aikataulu ja vastuuhenkilöt.

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Aikataulu	Vastuuhenkilöt
Naisten määrän lisääminen seura- ja Liitto-toiminnoissa	1) Toteutetaan säännöllisesti ”Naisten osallistuminen seuratoimintaan” -kysely, selvitetään sukupuolten osallistumisasteita seuratoimintaan, niiden muutoskehitystä sekä esteitä toimintaan osallistumiselle 2) Jatketaan monipuolista viestintää molempien sukupuolten tasapainoisen osallistumisen tärkeydestä ja hyödyllisyydestä 3) Huomioidaan tasa-arvolain vaatimukset valittaessa luottamushenkilöitä tehtäviinsä jatkossakin	-Tehdyt kyselyt -Hallituksen, valiokuntien ja Liiton sukupuolijakauma	1) Vuosittain 2) Jatkuva 3) Jäsen-ehtotuksia ja valintoja tehdessä	Toimisto Toimisto Hallitus, nimeämistoimikunta
Yhdenvertaisuuden lisääminen suomalaisessa ampumahiihdossa	1) Liitto tukee seurojen järjestämiä yhteisiä alueleirejä ympäri Suomea 2) Kannustetaan seuroja järjestämään lajiesittelyjä kouluilla ja alueen muissa sopivissa tilaisuuksissa ja tiedottamaan niistä 3) Huolehditaan, että seurat pystyvät järjestämään liiton linjan mukaista toimintaa vasta-alkajista eteenpäin 4) Lisätään säännöllistä viestintää Liiton viestintäkanavissa lajien edullisista harrastusmahdollisuuksista 5) Tarjotaan aiempien vuosien tapaan seuroille tietoa ampumahiihtoon liittyvistä konkreettisista mahdollisuuksista yhdenvertaisuuden lisäämiseksi 6) Häirinnän ja syrjinnän ennaltaehkäisy ja poistaminen valmentajien, urheilijoiden ja seurahenkilöiden kouluttamisen avulla	-Alueleirien määrä -Lajiesittelyjen ja -leirien määrä -Harrastajamäärä	1) Vuosittain 2) Vuosittain 3) Tarkastuspiste vuonna 2025 4) Jatkuva 5) Vuosittain 6) Jatkuva	Kenttäpäällikkö Kenttäpäällikkö Kenttäpäällikkö Kenttäpäällikkö, Kenttäpäällikkö Kenttäpäällikkö
Nuorten urheilijoiden odotusten huomioiminen	1) Ennalta tiedotetut valintakriteerit joukkue- ja ryhmävalinnoissa ja läpinäkyvyys kilpailupistetilanteessa. 2) Tiedotus ja toimintaohje häirintätilanteiden varalta liiton nettisivuilla 3) Urheilijakyselyt toteutetaan vuosittain, jossa selvitetään häirinnän ja syrjinnän kokemuksia, nuorten toivomia keinoja osallistua seurojen ja Liiton toimintaan ja yhdenvertaisuuden toteutumista ampumahiihdossa. Urheilijakyselyn tulosten pohjalta luodaan tarvittavat jatkotoimenpiteet.	-Urheilijakyselyiden tulokset ja palaute tukevat valintakriteerein yhdenvertaisuutta -Häirintä- ja syrjintäkokemusten lukumäärä urheilijakyselyissä ja muissa tutkimuksissa	1) Vuosittain 2) Jatkuva 3) Vuosittain	Toiminnanjohtaja, kilpailuvaliokunta Toiminnanjohtaja Toimisto